

ชื่อเรื่อง การเปรียบเทียบศักยภาพการส่งออกของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยและเวียดนาม¹

Title Export Potential Comparison of Thai and Vietnam Wood Furniture Industries

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณฑา ตั้งหลักมงคล
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
E – mail : monthautcc@gmail.com

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีบทบาทและความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งในส่วนของก่อให้เกิดการจ้างงาน และเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถทำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก แต่ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเริ่มชะลอตัวลงอย่างชัดเจน ในขณะที่อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ในเวียดนามกลับเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งในด้านการผลิตและการส่งออก จนแซงอินโดนีเซียและไทยขึ้นเป็นผู้ส่งออกเฟอร์นิเจอร์อันดับ 2 ของอาเซียน เวียดนามจึงนับเป็นคู่แข่งที่สำคัญรายหนึ่งของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้เพื่อการส่งออกของไทยที่ไม่อาจมองข้ามไปได้ การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถึงความได้เปรียบเสียเปรียบของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้เพื่อการส่งออกของไทยเมื่อเทียบกับเวียดนาม และเพื่อหาแนวทางในการปรับตัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของไทยภายใต้สถานการณ์ที่มีเวียดนามเข้ามาเป็นคู่แข่งทางการค้า โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิวิเคราะห์เชิงพรรณนาตามแนวทางของแบบจำลองไดมอนด์ของ Professor Michael E. Porter ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยการผลิต (โครงสร้างพื้นฐาน วัตถุดิบ ที่ดิน แรงงาน เงินทุน และเทคโนโลยีการผลิต) ด้านอุตสาหกรรมสนับสนุนและเชื่อมโยง ด้านอุปสงค์ของสินค้า ด้านโครงสร้างและกลยุทธ์ของธุรกิจ และด้านนโยบายของรัฐบาล ซึ่งผลการศึกษาพบว่า อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของไทยมีความเสียเปรียบเวียดนามในหลายด้าน แต่ก็ยังมีความได้เปรียบเวียดนามในด้านต่าง ๆ อยู่บ้าง ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานที่มีความพร้อมมากกว่าเวียดนาม ด้านวัตถุดิบไม้ยางพาราที่เป็นวัตถุดิบหลักของเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของไทยทั้งในรูปของไม้จริงและไม่ทดแทนที่ไทยมีความได้เปรียบเวียดนามทั้งในด้านของปริมาณและคุณภาพ และด้านวิทยาการการผลิตที่ทำให้สินค้ามีคุณภาพดี มีความประณีตสวยงาม ทำให้สินค้ามีภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ยอมรับของลูกค้าในตลาดต่างประเทศ ดังนั้นแนวทางในการปรับตัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันผู้ประกอบการจึงควรดึงความได้เปรียบมาใช้ประโยชน์ เช่น การใช้การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตในการติดต่อทางธุรกิจให้มากขึ้น ทั้งในด้านการแสวงหาข้อมูลทางการผลิต และข้อมูลด้านการตลาด ตลอดจนการทำการค้าและการตลาดทางอินเทอร์เน็ต พัฒนาสินค้าที่ผลิตด้วยไม้ยางพาราให้มีความโดดเด่นแตกต่างจากคู่แข่งมากขึ้น และให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล เป็นต้น และหาทางลดความเสียเปรียบในด้านต่าง ๆ ลง โดยผู้ประกอบการควรร่วมมือกัน ในการประสานกับอุตสาหกรรมต้นน้ำเพื่อทำการค้าที่สนับสนุนกันให้ทั้งสองฝ่ายต่างได้รับประโยชน์โดยเสียต้นทุนที่ต่ำลง และเพื่อให้การประสานกับภาครัฐในการใช้นโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมที่เหมาะสมจะได้มีน้ำหนักมากขึ้น ทั้งนี้ภาครัฐควรให้การสนับสนุนแก่ผู้ประกอบการในการปรับตัวด้านการผลิตและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านส่งออกอีกด้วย

คำสำคัญ : อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ เฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออก เฟอร์นิเจอร์ไม้เวียดนาม

¹ บทความจากงานวิจัย เรื่อง ศักยภาพอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ของเวียดนามและการปรับตัวเพื่อการแข่งขันของไทย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2551

Abstract

Wood furniture industry plays an important role on the national economy. It does not only create indigenous employment but also remarkable incomes from overseas. However, Thailand's exportation slowed down recently, while Vietnam's soared over Thailand's and Indonesia's and now become the second biggest exporter of ASEAN, a not-to-overlook competitor.

This descriptive study is based on primary and secondary information and applies Professor Michael E. Porter's Diamond Model to analyze strengths and weaknesses in wood furniture exporting industry of the two countries and to propose improvement measures to Thailand's competitiveness. The model investigates 5 major factors including factor condition (infrastructure, raw materials, land, labor, finance and technologies), related & supporting industries, demands, firm strategy structure, and government policies.

Comparing with Vietnam, Thailand may have inferiority in a number of aspects, but still possesses a number of superiority e.g. farther developed infrastructures, better quality and quantity of latex wood in form of both real wood and alternative products, and more advanced manufacturing technologies. These allow beautiful, neat and qualitative products, and thus good images and foreign customers' acceptance.

The suggestion to cope with such situation is that manufacturers harness their strengths and advantages over the competitor's e.g. internet trading both on demand and supply sides, and improvement on uniqueness of latex wood products to preferable standards. Besides, cooperation among stakeholders can eliminate unnecessary costs, and generate maximum mutual profits as well as sensible power to request for government support. Eventually, the government should issue appropriate strategies to enhance the potential of the manufacturers.

Keywords: wood furniture industry, exported wood furniture, Vietnam wood furniture

บทนำ

อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ภาครัฐให้การสนับสนุนและเร่งพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขัน เนื่องจากเฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วนเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทและความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งในส่วนที่ก่อให้เกิดการจ้างงานและเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถทำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์ ในปี 2549 และ 2550 ประเทศไทยสามารถส่งออกเฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วนเป็นมูลค่า 1,220.7 และ 1,292.42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ หรือมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 5.88 โดยประเภทของเฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วนที่ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศนั้น แบ่งออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ ๆ คือ เฟอร์นิเจอร์ไม้ เฟอร์นิเจอร์โลหะ ที่นอนหมอนพูก เฟอร์นิเจอร์อื่น ๆ และชิ้นส่วนเฟอร์นิเจอร์ ทั้งนี้ประเภทของเฟอร์นิเจอร์ที่มีความสำคัญต่อการทำรายได้เข้ามาสู่ประเทศมากที่สุด คือ เฟอร์นิเจอร์ไม้ เนื่องจากมีสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกสูงถึงประมาณร้อยละ 60 ของมูลค่าการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ของประเทศไทยทั้งหมด

อย่างไรก็ตามมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้เริ่มชะลอตัวลงอย่างชัดเจนในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเริ่มชะลอตัวลงอย่างชัดเจน ผู้ประกอบการหลายรายมีประสบปัญหาจนต้องเลิกกิจการไป ในขณะที่อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ในเวียดนามกำลังเติบโตแบบก้าวกระโดดทั้งในแง่การผลิตและการส่งออก จนแซงอินโดนีเซียและไทยขึ้นเป็นผู้ส่งออกเฟอร์นิเจอร์อันดับ 2 ของอาเซียนรองจากมาเลเซียเท่านั้น เนื่องจากเวียดนามสามารถดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศให้มาลงทุนในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ได้เป็นจำนวนมาก โดยในปี 2549 เวียดนามมี

บริษัทผู้ผลิตชั้นนำในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ประมาณ 54 ราย ปรากฏว่าเป็นบริษัทต่างชาติร้อยละ 27 บริษัท ด้วยการและบริษัทร่วมทุนกับต่างชาติที่ทำการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้เพื่อการส่งออกเป็นจำนวนมากถึง 27 บริษัท ด้วยการไหลเข้าของการลงทุนจากต่างประเทศซึ่งเข้ามาพร้อมกับเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยและฐานลูกค้าส่งออกในตลาดเดิมทำให้อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามพัฒนาเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงเป็นคู่แข่งที่ประเทศไทยไม่อาจมองข้ามไปได้และควรต้องศึกษาศักยภาพของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย เพื่อให้ทราบถึงข้อได้เปรียบเสียเปรียบอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้เพื่อการส่งออกของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์ถึงความได้เปรียบเสียเปรียบของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้เพื่อการส่งออกของไทยเมื่อเทียบกับเวียดนาม
2. เพื่อหาแนวทางในการปรับตัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของไทยภายใต้สถานการณ์ที่มีเวียดนามเข้ามาเป็นคู่แข่งทางการค้า

วิธีการศึกษา

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลทุติยภูมิ เก็บรวบรวมจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดจนจากเว็บไซต์ต่างๆ ได้แก่

- ข้อมูลการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ จากกระทรวงพาณิชย์ของไทยและเวียดนามและ Trade Map
 - ข้อมูลทั่วไปของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์เวียดนาม จาก Csil Milano 2007
 - รายชื่อผู้ผลิต / ผู้ส่งออกของไทย จากกรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องเรือนไทยและสำนักบริการส่งออก กรมส่งเสริมการส่งออก
 - รายชื่อผู้ผลิต / ผู้ส่งออกของเวียดนามจาก Csil Milano 2007
 - ข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐานของไทยและเวียดนาม จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
 - ข้อมูลด้านนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ จากกระทรวงอุตสาหกรรม
- นอกจากนี้ยังเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยและเวียดนามจากงานศึกษาวิจัย บทความและข่าวสารต่างๆ

2. ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาถึงศักยภาพการผลิต และการตลาดของผู้ประกอบการไทยและเวียดนาม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม การสำรวจและสังเกตโดยนักวิจัย และการประชุมระดมความคิด ดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิในประเทศไทย

- การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกจำนวน 44 ราย โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากประชากร คือ บริษัทผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออก ซึ่งมีประมาณ 170 ราย โดยเป็นบริษัทขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่มีคนงานตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านประสิทธิภาพและความพอเพียงของปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ความพร้อมของอุตสาหกรรมสนับสนุน ความต้องการของลูกค้าในต่างประเทศ กลยุทธ์ด้านการตลาด ตลอดจนนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งในแง่การสนับสนุนอุตสาหกรรมและนโยบายที่เป็นปัญหาต่ออุตสาหกรรม

- การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกจำนวน 18 ราย เพื่อรวบรวมข้อมูลเช่นเดียวกับแบบสอบถาม แต่สัมภาษณ์เพิ่มเติมในรายละเอียดของเหตุผลในการตอบคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมาใช้ในการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากแบบสอบถาม

- การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยจำนวน 5 ราย และการประชุมระดมความคิด (Focus group) ตัวแทนของกลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ สมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องเรือนไทย และตัวแทนของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจำนวน 2 ครั้ง เพื่อรวบรวมข้อมูลภาพรวมของความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยเปรียบเทียบกับเวียดนาม

ข้อมูลปฐมภูมิในเวียดนาม

- การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของเวียดนามจำนวน 29 ราย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้านประสิทธิภาพและความพอเพียงของปัจจัยการผลิต ความพร้อมของอุตสาหกรรมสนับสนุน ความต้องการของลูกค้าในต่างประเทศ กลยุทธ์ด้านการตลาด ตลอดจนนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งในแง่การสนับสนุนอุตสาหกรรมและนโยบายที่เป็นปัญหาต่ออุตสาหกรรม

- สัมภาษณ์และสังเกต ผู้ผลิตและ/หรือส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนาม 50 ราย ในงาน Hochiminh International Furniture & Handicrafts 2007 ซึ่งจัดขึ้นที่นครโฮจิมินห์ ในวันที่ 11-14 ต.ค. 2550 เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุดิบที่ใช้ผลิต รูปแบบหรือดีไซน์ของสินค้า คุณภาพในด้านความประณีตของงาน ราคาที่เสนอขาย และความสนใจของผู้ซื้อจากต่างประเทศ

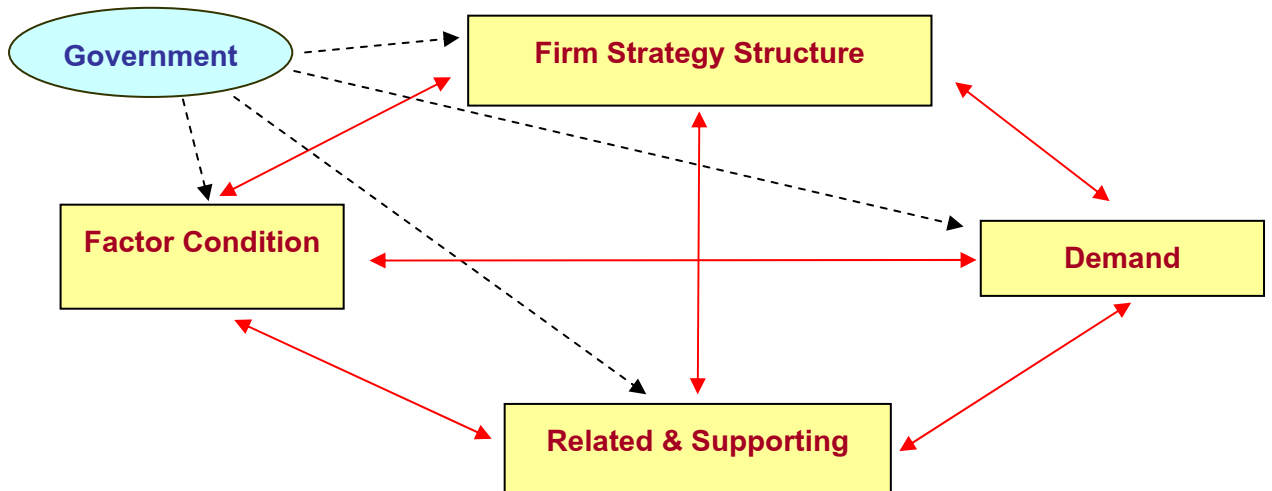
- สัมภาษณ์เชิงลึกนักธุรกิจไทยและต่างชาติที่ทำการค้าวัตถุดิบในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ กับผู้ประกอบการเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนาม 10 ราย เพื่อเก็บข้อมูลด้านการใช้ปัจจัยการผลิตและข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของเวียดนามในด้านรูปแบบและคุณภาพของสินค้าเปรียบเทียบกับสินค้าของไทย

- สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนาม 3 ราย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลภาพรวมด้านความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้เวียดนามทั้งในด้านการผลิตและการส่งออกในตลาดโลก

- สัมภาษณ์เชิงลึกนักธุรกิจไทยในเวียดนาม 5 ราย เพื่อเก็บข้อมูลภาพรวมด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการให้สินเชื่อแก่ธุรกิจในเวียดนาม และด้านนโยบายสนับสนุนการลงทุนของต่างชาติของรัฐบาลเวียดนาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ศักยภาพของอุตสาหกรรมและเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันระหว่างเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของไทยและเวียดนาม ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยวิเคราะห์ปัจจัยตามแบบจำลองไดมอนด์ (Diamond Model) ของ Professor Michael E. Porter ซึ่งมีองค์ประกอบของความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมจากปัจจัย 5 ด้าน (Porter, 1980, 1985, 1990; Kotler, 2003) ได้แก่ ด้านปัจจัยการผลิต ด้านอุตสาหกรรมสนับสนุนและเชื่อมโยง ด้านอุปสงค์ของสินค้า ด้านโครงสร้างและกลยุทธ์ของธุรกิจ และด้านนโยบายของรัฐบาลเป็นแนวทางในการวิเคราะห์

แผนภาพที่ 1.1 ตัวแบบ Diamond Model ของ Michael E. Porter

ผลการวิเคราะห์

ภาพรวมของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยและเวียดนาม

อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยมีการพัฒนาต่อเนื่องทั้งในด้านของวัตถุดิบและเทคโนโลยีการผลิต ทำให้เติบโตจากอุตสาหกรรมเล็ก ๆ ในครัวเรือนกลายเป็นอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่มีการผลิตเพื่อส่งออกเป็นจำนวนมาก เฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยมีการผลิตทั้งประเภทที่ใช้ไม้จริง ไม้เทียม ไม้สังเคราะห์ และไม้เศรษฐกิจ มีค่าอื่น ๆ เป็นวัตถุดิบ และประเภทที่ใช้ไม้ทดแทน ได้แก่ ไม้ปาร์ติเกิ้ล และไม้เอ็มดีเอฟ เป็นวัตถุดิบ จากข้อมูลของกลุ่มสารสนเทศอุตสาหกรรม กรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม ในปีพ.ศ. 2550 ประเทศไทยมีผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ทั้งหมด ประมาณ 2,600 ราย เป็นผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ 1,492 ราย เป็นผู้ผลิตขนาดใหญ่ 52 ราย , ขนาดกลาง 210 ราย และขนาดเล็ก 1,238 ราย โดยผู้ผลิตที่มีศักยภาพในการส่งออกจะเป็นโรงงานขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งมีจำนวนประมาณ ร้อยละ 11.5 ของผู้ผลิตทั้งหมด หรือประมาณ 170 ราย มีผู้ประกอบการรายใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 4 ราย ส่วนที่เหลือจะเป็นผู้ผลิตขนาดกลางและขนาดเล็กซึ่งเป็นผู้ผลิตส่วนใหญ่ในอุตสาหกรรม ที่ตั้งของโรงงานมีกระจายทั่วทั้งประเทศ มีมากที่สุดแถบกรุงเทพฯ และปริมณฑล

การส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยส่วนใหญ่เป็นการผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้าในต่างประเทศ โดยกว่าร้อยละ 70 ของเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกทั้งหมด เป็นเฟอร์นิเจอร์ไม้จริงที่ใช้ไม้อย่างพาราเป็นวัตถุดิบในการผลิต² โดยมูลค่าการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2545 - 2548 เพิ่มขึ้นตลอด แต่ในปี 2549 มูลค่าการส่งออกลดลงเป็น 834,304 พันเหรียญสหรัฐ(ที่มา : trademap) ลดลงจากปี 2548 ร้อยละ 9.58) โดยตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร

สำหรับอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามเป็นอุตสาหกรรมที่มีชื่อเสียงในด้านฝีมือเป็นที่ยอมรับ แต่เนื่องจากเวียดนามต้องเผชิญกับภาวะสงครามต่อเนื่องหลายปี ทำให้การพัฒนาของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ในประเทศเวียดนามหยุดชะงักไปเป็นระยะเวลานาน แต่ด้วยนโยบายเปิดประเทศและประกาศใช้กฎหมายการ

² Csil Milano

ลงทุนต่างประเทศในปี พ.ศ. 2530 ทำให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้าไปลงทุนในเวียดนามจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนในสาขาอสังหาริมทรัพย์ เป็นผลเศรษฐกิจของเวียดนามเติบโตอย่างรวดเร็ว³ ในช่วงดังกล่าวนี้เองที่ทำให้อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามเติบโตขึ้นอย่างมาก เนื่องจากมีความต้องการเพิ่มขึ้นทั้งภายในประเทศและการเข้าไปลงทุนผลิตเพื่อส่งออกของบริษัทต่างชาติ อาทิ ใต้หวัน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ โดยการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ในเวียดนามส่วนใหญ่ยังเป็นการผลิตเพื่อส่งออกสูงถึงประมาณร้อยละ 90 และส่วนใหญ่เป็นเฟอร์นิเจอร์ไม้จริง ซึ่งใช้ไม้คุณภาพสูงที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ และไม้ที่ได้จากป่าไม้ภายในประเทศ

ในปัจจุบันการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามส่วนใหญ่ คือ ประมาณร้อยละ 75 เป็นเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ใช้ภายนอกอาคาร โดยภาคการผลิตค่อยๆ ย้ายมาผลิตสินค้าที่มีราคาสูงกว่า ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ใช้ภายในอาคาร โดยส่วนหนึ่งมาจากการเพิ่มขึ้นของผู้ผลิตจากใต้หวัน ทั้งนี้แหล่งผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่วนใหญ่อยู่ทางใต้ของประเทศ⁴ .ในเวียดนามอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ครองตลาดส่วนใหญ่ในอุตสาหกรรมการแปรรูปไม้ คาดว่าโรงงานแปรรูปไม้ในเวียดนาม ในปี 2550 มีอยู่สูงถึง 2,000 ราย ขณะที่เมื่อปี 2549 มีประมาณ 1,500 ราย⁵ เป็นผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์สำหรับใช้ในสวนและนอกอาคาร ประมาณ 120 ราย เป็นผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์สำหรับใช้ภายในบ้านประมาณ 330 ราย เป็นผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์เพื่อการส่งออก 450 ราย ที่เหลืออีก 900-1,000 ราย เป็นโรงงานขนาดเล็กที่ผลิตเฟอร์นิเจอร์คุณภาพต่ำ หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ทำด้วยไม้ ป้อนตลาดในประเทศ ด้วย เมื่อปี 2549 มีผู้ผลิตชั้นนำในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์เวียดนาม อยู่ประมาณ 54 ราย เป็นของรัฐ 6 ราย เป็นบริษัทต่างชาติ 24 ราย และบริษัทร่วมทุน 3 ราย การจ้างงานตั้งแต่ 100 - 6,500 คน

การส่งออกเฟอร์นิเจอร์ของเวียดนามทั้งหมด เฟอร์นิเจอร์ไม้เป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญที่สุดเนื่องจากมีสัดส่วนการส่งออกสูงที่สุดและมีอัตราการขยายตัวที่สูง กล่าวคือ ในปี 2549 เฟอร์นิเจอร์ไม้มีมูลค่าส่งออกร้อยละ 64.63 ของเฟอร์นิเจอร์ที่ส่งออก และมีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 75.78 จากปี 2548 โดยส่วนใหญ่จะเป็นการผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้าเช่นเดียวกับไทย ทั้งนี้ตลาดส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่สำคัญของเวียดนาม ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นตลาดส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่สำคัญของไทยเช่นกัน

ผลวิเคราะห์ปัจจัยตามแบบจำลองไดมอนด์

ตามแบบจำลองไดมอนด์ การวิเคราะห์ปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยการผลิต ด้านอุตสาหกรรม สนับสนุนและเชื่อมโยง ด้านอุปสงค์ของสินค้า ด้านกลยุทธ์ของอุตสาหกรรม และด้านนโยบายของรัฐบาลนั้น ใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมจากงานศึกษาวิจัย บทความและข่าวสารต่างๆ ประกอบกับข้อมูลปฐมภูมิซึ่งได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญและผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ส่งออกบางราย การสังเกตการณ์ และการสำรวจผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของไทยและเวียดนาม โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของไทยที่ทำการสำรวจจำนวน 44 ราย เป็นผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้จริงภายในอาคารที่ใช้ไม้อย่างพาราแปรรูปเป็นวัตถุดิบหลัก 28 ราย เป็นผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้จริงทั้งที่ใช้ภายในและภายนอกอาคารซึ่งใช้ไม้สักเป็นวัตถุดิบหลัก 4 ราย และเป็นผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ทดแทน 12 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 64.6 9.1 และ 27.3 ของกลุ่มตัวอย่างตามลำดับ เป็นบริษัทที่ถือหุ้นโดยคนไทยทั้งหมด 39 รายหรือเท่ากับร้อยละ 88.6 เป็นบริษัทร่วมทุนกับต่างชาติ 1 ราย และบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ 4 ราย บริษัทที่มีจำนวนคนงานสูงสุด คือ 1,500 คน มี 1 ราย บริษัทที่มีจำนวนคนงานต่ำสุด คือ 80 คน มี 1 ราย ทั้งนี้จำนวนคนงานเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 425 คน

³ โอกาสและสู่ทางการลงทุนในกรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม วารสารเศรษฐกิจการเงิน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ฉบับที่ 1/2547

⁴ Csil Milano

⁵ จากการให้สัมภาษณ์ของ เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรของเวียดนาม

ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของเวียดนามที่ทำการสำรวจจำนวน 29 ราย เป็นผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้จริงภายในอาคาร 18 ราย ผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้จริงภายนอกอาคาร 3 ราย ผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้จริงภายในและภายนอกอาคาร 6 ราย และเป็นผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ทดแทน 2 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 62.1 10.3 20.7 และ 6.9 ของกลุ่มตัวอย่างตามลำดับ เป็นบริษัทที่ถือหุ้นโดยคนเวียดนามทั้งหมด 16 ราย หรือร้อยละ 55.2 เป็นบริษัทของรัฐบาล 1 ราย เป็นบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ 1 ราย เป็นบริษัทร่วมทุนระหว่างเวียดนามกับต่างชาติ 1 ราย ที่เหลืออีก 10 ราย หรือร้อยละ 34.5 เป็นบริษัทที่ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติทั้งหมด บริษัทที่มีจำนวนคนงานสูงสุด คือ 3,900 คน มี 1 ราย บริษัทที่มีจำนวนคนงานต่ำสุดคือ 130 คน มี 1 ราย ทั้งนี้จำนวนคนงานเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 1,730 คน

ซึ่งสามารถประเมินศักยภาพโดยเปรียบเทียบในแต่ละปัจจัยและวิเคราะห์ถึงความได้เปรียบเสียเปรียบของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้เพื่อการส่งออกของไทยเมื่อเทียบกับเวียดนาม ได้ดังนี้

ด้านปัจจัยการผลิต

ประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม วัตถุดิบ ที่ดิน แรงงาน เงินทุน และเทคโนโลยีการผลิต ซึ่งผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

โครงสร้างพื้นฐาน

โครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการคมนาคม สาธารณูปโภค และโทรคมนาคม จากข้อมูลปฐมภูมิที่เก็บรวบรวมในประเทศไทยและเวียดนามโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการประชุมระดมความคิดเห็นและข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมจากสำนักงานส่งเสริมการลงทุน⁶ พบว่าหากเปรียบเทียบในเรื่องของประสิทธิภาพและความเพียงพอ ไทยมีความได้เปรียบเหนือกว่าเวียดนามในทุกด้าน กล่าวคือ ด้านสาธารณูปโภคของไทยทั้งไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์มือถือ และบริการติดต่อผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีกระจายครอบคลุมในเกือบทุกพื้นที่อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตอุตสาหกรรม ในขณะที่เวียดนามยังมีปัญหาขาดแคลนสาธารณูปโภค ถนนหนทางคับแคบ จึงต้องจำกัดความเร็วสูงสุดของรถบรรทุกไม่เกิน 80 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ทำให้การขนส่งใช้เวลามาก ค่าใช้จ่ายสูง สะพานข้ามแม่น้ำมีน้อย ไฟฟ้ายังขาดแคลนแม้แต่ในเมืองใหญ่ นิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ยังจำเป็นต้องผลิตไฟฟ้าและน้ำประปาป้อนโรงงานที่ตั้งอยู่ภายในนิคม ด้านโทรคมนาคม ได้แก่ โทรศัพท์พื้นฐานก็ยังไม่เพียงพอ การใช้โทรศัพท์มือถือมีครอบคลุมเฉพาะในพื้นที่สำคัญๆ จึงทำให้การใช้บริการอินเทอร์เน็ตมีข้อจำกัดและมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าไทยถึง 2 เท่า แต่จากการสำรวจกลับพบว่าผู้ประกอบการเวียดนามใช้อินเทอร์เน็ตในการทำการค้าระหว่างประเทศแพร่หลายกว่าผู้ประกอบการของไทยมาก

วัตถุดิบ

วัตถุดิบในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่สำคัญแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่ ไม้ที่ใช้เป็นวัตถุดิบและอุปกรณ์ประกอบเฟอร์นิเจอร์ เช่น บานพับ มือจับ ตะปูเกลียว แกนเหล็กและเกือกม้าที่ใช้ยึดชิ้นส่วน เป็นต้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการพบว่า ไม้ นับว่าเป็นวัตถุดิบที่มีความสำคัญกว่าวัตถุดิบอื่น ๆ มาก เนื่องจากมีมูลค่าสูงถึงประมาณร้อยละ 60 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจโดยการสัมภาษณ์ 44 ราย ใช้ไม้ยางพาราแปรรูป(ไม้จริง)เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต 28 ราย ใช้ไม้ทดแทนซึ่งผลิตจากไม้ยางพาราเช่นกันเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต จำนวน 12 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 64.6 และ 27.3 ของกลุ่มตัวอย่าง โดยหากรวมผู้ผลิตที่ใช้ไม้ยางพาราเป็นวัตถุดิบหลักทั้งในรูปของไม้จริงและไม้ทดแทนแล้วสูงถึงร้อยละ 91.9 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จึงนับได้ว่าไม้ยางพาราเป็นวัตถุดิบที่สำคัญมากของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์

⁶ ศึกษารายละเอียดได้ใน วิจิตรา ล.เฉลิมชัยชนะ และคณะ. ศักยภาพอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ของเวียดนาม และการปรับตัวเพื่อการแข่งขันของไทย สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 2551.

ไม้ส่งออกของไทย ซึ่งวัตถุดิบไม้ยางพาราทั้งไม้จริงและไม้ทดแทนดังกล่าวประเทศไทยมีแหล่งซัพพลายวัตถุดิบที่มากพอและมีคุณภาพดี ในขณะที่อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของเวียดนามจากกลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์เชิงลึก 29 ราย พบว่าส่วนใหญ่คือ 27 ราย หรือประมาณร้อยละ 93 ของกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ที่ผลิตด้วยไม้จริงที่มีการใช้ไม้หลากหลายชนิดเป็นวัตถุดิบ เช่น ไม้โอ๊ค ไม้บีช ไม้แอช ไม้สน และไม้สัก เป็นต้น โดยส่วนใหญ่เป็นไม้จริงที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ และถึงแม้จะมีการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราเช่นเดียวกับไทยโดยใช้วัตถุดิบในประเทศเวียดนามแต่คุณภาพของไม้ยางพาราของเวียดนามต่อยกกว่าของไทย ส่วนเฟอร์นิเจอร์ไม้ทดแทน ประเทศไทยมีแหล่งซัพพลายภายในประเทศที่มากเพียงพอและมีคุณภาพดี ในขณะที่อุตสาหกรรมไม้ทดแทนในเวียดนามเพิ่งเริ่มต้น มีโรงงานผลิตไม้ทดแทนป้อนอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ภายในประเทศเพียงแห่งเดียวซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ในประเทศเวียดนาม ผู้ประกอบการเฟอร์นิเจอร์ไม้ทดแทนส่งออกในเวียดนามจึงมีบริษัทต่างชาติย้ายฐานการผลิตเข้าไปเพียงไม่กี่ราย ซึ่งใช้ไม้ทดแทนที่นำเข้ามาจากไทย จีน และอินโดนีเซีย เป็นวัตถุดิบในการผลิตส่งออกไปยังลูกค้าที่เป็นตลาดเดิมของบริษัท ดังนั้นหากพิจารณาเปรียบเทียบในด้านปริมาณและคุณภาพของวัตถุดิบหลักในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ไทยและเวียดนามมีการส่งออกแข่งขันกัน คือ ไม้ยางพารา จึงนับได้ว่าอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของไทยมีความได้เปรียบเวียดนามอยู่มาก

ส่วนในด้านของราคาวัตถุดิบไม้พบว่าราคาไม้ยางพาราของเวียดนามต่ำกว่าของไทย นอกจากนี้ราคาไม้ยางพาราของไทยสูงขึ้นมากในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา แต่ในระยะหลัง ๆ เริ่มมีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้เป็นไปตามอุปสงค์และอุปทานของตลาด ทำให้ผู้ประกอบการเฟอร์นิเจอร์มีปัญหาด้านราคาวัตถุดิบไม่แน่นอนและสูงขึ้นมากในบางช่วง แต่เนื่องจากคุณภาพไม้ยางพาราของไทยดีกว่าของเวียดนาม ทำให้สินค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราของไทยมีความแตกต่างจากสินค้าของเวียดนาม ดังนั้นหากผู้ประกอบการไทยไม่ส่งออกแข่งขันในตลาดที่เน้นราคาต่ำโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพ ราคาไม้ยางพาราของไทยที่สูงกว่าเวียดนามก็ไม่ส่งผลทำให้ผู้ประกอบการของไทยเสียเปรียบเวียดนาม สำหรับวัตถุดิบไม้อื่น ๆ ที่เวียดนามนำเข้าจากต่างประเทศ ผู้ประกอบการเวียดนามมีข้อได้เปรียบผู้ประกอบการไทยในด้านต้นทุนต่ำกว่าเพราะภาษีนำเข้าไม้ของเวียดนามเท่ากับ ศูนย์

ในส่วนอุปกรณ์ประกอบเฟอร์นิเจอร์ที่เป็นวัตถุดิบสำคัญรองลงมา ทั้งไทยและเวียดนามต่างก็อาศัยการนำเข้าจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่ได้มีความได้เปรียบเสียเปรียบกัน แม้เวียดนามจะมีความได้เปรียบอยู่บ้างในเรื่องของต้นทุนการนำเข้าที่ต่ำกว่าเพราะไม่ต้องเสียภาษีนำเข้า แต่ต้นทุนส่วนนี้ก็มีสัดส่วนน้อยมากเมื่อเทียบกับต้นทุนค่าไม้ที่ใช้ในการผลิตเฟอร์นิเจอร์

ที่ดิน

ที่ดินที่เป็นทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมโรงงานอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ในไทยและเวียดนามมีทั้งในเขตนิคมอุตสาหกรรมและในเขตนอกนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งจากข้อมูลที่ได้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการไทยและเวียดนาม การสัมภาษณ์เชิงลึกนักธุรกิจไทยในเวียดนาม และข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมได้ สรุปได้ว่าทั้งสองประเทศยังมีพื้นที่ที่เหมาะสมเพียงพอสำหรับการตั้งโรงงานผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้เพื่อการส่งออก โดยในส่วนของไทยนั้นโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกส่วนใหญ่ตั้งอยู่นอกเขตนิคมอุตสาหกรรมเนื่องจากมีต้นทุนค่าใช้จ่ายต่ำกว่า ส่วนในเวียดนามโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของคนท้องถิ่นส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในนอกเขตนิคมอุตสาหกรรมเช่นเดียวกับไทย แต่โรงงานที่เป็นบริษัทต่างชาติส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพราะต้องการความสะดวกสบายในด้านสาธารณูปโภคซึ่งเวียดนามยังไม่มีความพร้อมในทุกพื้นที่ และต้องการสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่จะได้รับจากการลงทุนในเขตนิคมอุตสาหกรรม โดยในปัจจุบันไทยและเวียดนามมีนิคมอุตสาหกรรมอยู่หลายแห่งซึ่งนักลงทุนสามารถเลือกตั้งธุรกิจหรือโรงงานในพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการทำธุรกิจได้ แต่หากเปรียบเทียบในด้านราคาค่าใช้จ่ายสำหรับที่ดินในการตั้งโรงงานแล้ว เวียดนามนับว่ามีความได้เปรียบไทยมาก เพราะการใช้ที่ดินเป็นการเช่าจากรัฐบาล ทั้งนี้เนื่องจากระบบการปกครองของเวียดนามรัฐบาลเท่านั้นที่เป็นเจ้าของที่ดินได้อย่าง

แท้จริง ราคาเช่าจึงต่ำกว่าการเช่าจากเจ้าของที่เป็นเอกชนอย่างในประเทศไทย และเขตที่ตั้งของโรงงานทั้งในเขตนิคมและนอกเขตนิคมอุตสาหกรรมของเวียดนามนั้นจะอยู่นอกเขตตัวเมือง ราคาเช่าจึงต่ำกว่าในเมืองมาก และในทางปฏิบัติของสังคมเวียดนามการเช่าที่ดินจากรัฐบาลก็เท่ากับเป็นเจ้าของนั่นเอง สามารถใช้เอกสารสิทธิในการเช่าเป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินได้และไม่ต้องกังวลเรื่องความไม่แน่นอนในการต่อสัญญาหรือการเปลี่ยนแปลงค่าเช่าเพราะการเช่าที่ดินจากรัฐบาลของเวียดนามเป็นการเช่าระยะยาว 50 – 70 ปี และหากเปรียบเทียบราคาเช่าที่ดินในเวียดนามเป็นการซื้อที่ดินก็ยังมีราคาต่ำกว่าการซื้อในประเทศไทยมาก แต่หากผู้ประกอบการต้องการตั้งสำนักงานและโชว์รูมแสดงสินค้าในเขตเมือง ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเช่าที่ดินจะสูงมาก เนื่องจากเวียดนามมีพื้นที่ค่อนข้างจำกัดโดยเฉพาะในเมืองใหญ่ๆ ดังนั้นค่าใช้จ่ายในส่วนนี้จึงแพงกว่าไทยมาก แต่ธุรกิจผลิตเพื่อส่งออกส่วนใหญ่มักใช้ที่โรงงานเป็นสำนักงานและโชว์รูมแสดงสินค้าไปในตัว ดังนั้นโดยรวมแล้วต้นทุนค่าใช้จ่ายในส่วนของที่ดิน อุตสาหกรรมของเวียดนามนับว่ามีความได้เปรียบไทยมาก

แรงงาน

จากการสำรวจ พบว่า ผู้ประกอบการเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม 44 ราย อยู่ในภาวะการขาดแคลนแรงงานฝีมือ 38 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 86.3 ของกลุ่มตัวอย่าง และร้อยละ 63.6 ตอบว่าแรงงานฝีมือที่มีอยู่ส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการประชุมระดมความคิดเห็น ส่วนผู้ประกอบการที่ไม่มีปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือทั้ง 6 ราย ปรากฏว่าเป็นผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ทดแทนซึ่งใช้แรงงานฝีมือน้อยเพราะระบบการผลิตสามารถใช้เครื่องจักรทดแทนได้ ต่างจากการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้จริงซึ่งจำเป็นต้องใช้แรงงานช่างไม้ ที่จัดเป็นแรงงานฝีมือ เป็นปัจจัยแรงงานที่สำคัญในการผลิต ในขณะที่การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการเวียดนาม 29 ราย มี 1 ราย หรือร้อยละ 3.4 ที่อยู่ในภาวะเริ่มหาแรงงานฝีมือยากขึ้น ทั้งนี้เพราะบริษัทตั้งอยู่ในเขตเมือง แต่อย่างไรก็ตามบริษัทดังกล่าวก็มีแผนจะย้ายไปตั้งโรงงานในเขตชนบทซึ่งยังหาแรงงานฝีมือได้ง่าย ในด้านประสิทธิภาพของแรงงานนั้น ผู้ประกอบการเวียดนามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเป็นแรงงานที่มีประสิทธิภาพมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความขยันอดทน และสนใจเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ดังนั้นอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของไทยในส่วนเฟอร์นิเจอร์ไม้จริงจึงมีเสียเปรียบเวียดนามมากในด้านปัจจัยแรงงาน

เงินทุน

จากการสำรวจพบว่า ผู้ประกอบการของไทยและเวียดนามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีธนาคารพาณิชย์เป็นแหล่งเงินทุนสำคัญนอกเหนือจากเงินทุนของเจ้าของกิจการ โดยผู้ประกอบการไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าประเทศไทยมีแหล่งเงินทุนเพียงพอและกิจการมีความสามารถในการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินในระดับปานกลาง ร้อยละ 52.9 และร้อยละ 59 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนที่เหลือตอบอยู่ในระดับมากและน้อยเท่า ๆ กัน ในขณะที่ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการเวียดนามและนักธุรกิจไทยในเวียดนามมีความเห็นว่าเวียดนามมีแหล่งเงินทุนที่เป็นสถาบันการเงินมากเพียงพอและผู้ประกอบการเฟอร์นิเจอร์ไม้ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่าย เนื่องจากธุรกิจอยู่ในช่วงเติบโตและมีแนวโน้มที่ดีต่างกับของไทยที่อยู่ในช่วงหดตัว ทำให้การขอเงินสนับสนุนจากสถาบันการเงินเป็นเรื่องยาก ตลอดจนสถาบันการเงินในรูปแบบธนาคารพาณิชย์ในเวียดนามมีเป็นจำนวนมากมีการแข่งขันการให้สินเชื่อกัน ซึ่งจากข้อมูลทุติยภูมิพบว่าเวียดนามมีธนาคารจำนวนมากทั้งธนาคารของรัฐบาล ธนาคารท้องถิ่น ธนาคารร่วมทุน และสาขาของธนาคารต่างชาติ รวมกันมากถึง 80 ธนาคาร⁷ ดังนั้นหากเปรียบเทียบระหว่างผู้ประกอบการเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของไทยและเวียดนามในด้านเงินทุนแล้ว เวียดนามมีความได้เปรียบกว่า แม้ว่าการปฏิรูประบบการเงินการธนาคารของเวียดนามจะยังมีความล่าช้ากว่าไทย แต่รัฐบาลเวียดนามก็พยายามปรับปรุงและพัฒนาทั้งตลาดเงินและตลาดทุน

⁷

วิทยา ศุภชนากุลและคณะ .เจาะตลาดเวียดนามผ่านกูรู. สำนักพิมพ์เนชั่นบุ๊คส์ : กรุงเทพฯ, 2551

ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการปรับเปลี่ยนกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ให้ผ่อนคลายมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามเวียดนามในปัจจุบันอยู่ในภาวะกำลังเติบโตอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ความต้องการใช้เงินทุนจากสถาบันการเงินจึงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตามไปด้วย ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในเวียดนามมีทิศทางเพิ่มสูงขึ้น และอาจจะเป็นปัจจัยที่ลดความสามารถในการแข่งขันของเวียดนามได้ในอนาคต

เทคโนโลยีการผลิต

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการประกอบการกับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยและเวียดนาม ตลอดจนการประชุมระดมความคิดเห็น พบว่า เทคโนโลยีการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยและเวียดนามในด้านเครื่องจักรในปัจจุบันมีความทันสมัยไม่แตกต่างกันนัก เพราะต่างก็พึ่งพิงเครื่องจักรที่ทันสมัยจากต่างประเทศเช่นเดียวกัน แต่หากมองถึงอนาคตอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามมีโอกาสที่ดีกว่าในการพัฒนาเทคโนโลยี อันเนื่องมาจากนโยบายสนับสนุนของรัฐบาล ได้แก่ การยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักร และการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ อันจะนำมาซึ่งเงินทุนและเทคโนโลยีต่างๆ อย่างไรก็ตามการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตด้านอื่น ๆ ของไทยมีการพัฒนาโดยผู้ประกอบการเองอย่างต่อเนื่องยาวนาน มิใช่ก้าวกระโดดดังเช่นเวียดนาม จึงมีวิทยาการบางอย่างที่เกิดจากการใช้เวลาเรียนรู้และสะสมประสบการณ์ทำให้มีความสามารถหรือมีฝีมือในการผลิต ที่เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ การทำสีและแต่งผิวเฟอร์นิเจอร์ไม้จริง อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยมีความสามารถหรือมีฝีมือดีกว่าเวียดนาม ทำให้สินค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้จริงที่ใช้ภายในอาคารที่ประเทศไทยผลิตมีความสวยงามเป็นที่ยอมรับในตลาดต่างประเทศ เพราะเป็นสินค้าที่ต้องแต่งผิวเฟอร์นิเจอร์ด้วยสีหรือสารเคลือบผิวไม้ ในขณะที่โดยภาพรวมแล้วสินค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้จริงทำสีหรือมีการเคลือบผิวของเวียดนามมีความปราณีตสวยงามสู้ของไทยไม่ได้ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เวียดนามเน้นการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้จริงที่ใช้ภายนอกอาคารที่เพียงแต่ขัดผิวเฟอร์นิเจอร์ให้เรียบสวยแต่ไม่มีการทำสีหรือเคลือบผิวเฟอร์นิเจอร์ ดังนั้นอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยจึงมีความได้เปรียบเวียดนามในเรื่องดังกล่าว

ด้านอุตสาหกรรมสนับสนุนและเชื่อมโยง

ด้านอุตสาหกรรมไม้ที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ ในส่วนของผู้ประกอบการของไทยร้อยละ 68.1 ของกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่าไทยมีความพร้อมเพียงพอในระดับมาก แต่ร้อยละ 66.7 ของกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่าความร่วมมือช่วยเหลือกันกับอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ยังมีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการประชุมระดมความคิดเห็นตัวแทนที่มาจากผู้ประกอบการ และจากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมจากงานวิจัยและบทความต่าง ๆ พบว่าประเทศไทยมีอุตสาหกรรมไม้แปรรูปและอุตสาหกรรมไม้ทดแทนที่มีการพัฒนาจนสามารถสนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกในด้านวัตถุดิบได้อย่างพอเพียงและมีคุณภาพดีเป็นที่ยอมรับของลูกค้าในต่างประเทศ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกจึงพึ่งพิงไม้นำเข้าน้อย แต่ในส่วนของเวียดนามนั้นจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการ พบว่า การผลิตเฟอร์นิเจอร์ส่งออกส่วนใหญ่ใช้ไม้นำเข้าจากต่างประเทศตามคำสั่งซื้อของลูกค้าอุตสาหกรรมโรงเลื่อยภายในประเทศจึงมีบทบาทต่ออุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ส่งออกไม่มากนัก และความพร้อมของอุตสาหกรรมไม้แปรรูปอยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากส่วนใหญ่ยังเป็นของรัฐบาลทำให้มีการพัฒนาค่อนข้างช้าและมีความร่วมมือกันกับอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์น้อย เพราะส่วนใหญ่จะเน้นการผลิตป้อนอุตสาหกรรมก่อสร้างที่กำลังเติบโตมากกว่า ในส่วนอุตสาหกรรมไม้ทดแทนพบว่ามีพร้อมน้อยมากเพราะมีผู้ผลิตเพียงรายเดียวและกำลังการผลิตไม่เพียงพอใช้ภายในประเทศ ทำให้ขาดแคลนวัตถุดิบโดยเฉพาะไม้ MDF ซึ่งเป็นวัตถุดิบไม้ทดแทนที่ใช้ประกอบกับไม้จริงเพื่อผลิตเฟอร์นิเจอร์ส่งออก ดังนั้นหากเปรียบเทียบความพร้อมของอุตสาหกรรมไม้ที่ใช้เป็นวัตถุดิบแล้วไทยมีความได้เปรียบเวียดนาม แม้ในด้านความร่วมมือกันกับอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ยังมีน้อย แต่ก็นับว่าความพร้อมของอุตสาหกรรมสนับสนุนนี้ช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของไทยให้เหนือกว่าเวียดนาม เพราะการใช้วัตถุดิบภายในประเทศย่อมทำให้การผลิตมีความคล่องตัวสูงกว่าและสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดีกว่า

ส่วนอุตสาหกรรมสนับสนุนและเชื่อมโยงที่สำคัญอื่นๆ นั้น ไม่มีอุตสาหกรรมใดที่ไทยได้เปรียบเวียดนามอย่างเห็นได้ชัดจนเลย กล่าวคือ ในส่วนของอุตสาหกรรมอุปกรณ์ประกอบเฟอร์นิเจอร์ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักรองจากไม้ จากการสำรวจพบว่าผู้ประกอบการของไทยและเวียดนามทุกรายต้องพึ่งพิงอุปกรณ์ประกอบเฟอร์นิเจอร์ที่นำเข้าจากต่างประเทศเสียเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากภายในประเทศยังไม่สามารถผลิตสินค้าได้คุณภาพตามมาตรฐานที่ลูกค้าในต่างประเทศต้องการได้ จึงต้องนำเข้าอุปกรณ์ประกอบเฟอร์นิเจอร์จากประเทศเยอรมนีและอิตาลีเป็นสำคัญ อุปกรณ์บางอย่างที่มาตรฐานด้านคุณภาพไม่ใช่เรื่องสำคัญการผลิตภายในประเทศก็มีต้นทุนสูงทำให้ราคาสูงกว่าสินค้านำเข้าจากจีน ผู้ประกอบการจึงเลือกที่จะใช้สินค้านำเข้ามากกว่า ทำให้ประเทศไทยและเวียดนามมีผู้ผลิตอุปกรณ์ประกอบเฟอร์นิเจอร์จำนวนน้อยมาก ทั้งไทยและเวียดนามจึงต่างก็มีความอ่อนแอพอกันในอุตสาหกรรมสนับสนุนนี้ ด้านอุตสาหกรรมการขนส่งระหว่างประเทศ แม้ว่าไทยจะมีการพัฒนาโดยตลอดควบคู่กับการเติบโตของการค้าระหว่างประเทศ จึงมีผู้ประกอบการในธุรกิจการขนส่งที่เข้มแข็ง มีการแข่งขันกันในด้านบริการลูกค้าเป็นอย่างดี แต่หากเปรียบเทียบกับเวียดนามแล้วก็มีความเข้มแข็งไม่ต่างกัน ทั้งนี้เพราะการเติบโตของการส่งออกอย่างรวดเร็วของเวียดนามในช่วงที่ผ่านมา ทำให้มีธุรกิจบริการการขนส่งระหว่างประเทศเกิดขึ้นมากมาย มีทั้งบริษัทเวียดนามและบริษัทต่างชาติที่เข้ามาดำเนินการ มีการแข่งขันกันให้บริการแก่ลูกค้าในราคาที่เป็นธรรม

ด้านอุปสงค์หรือความต้องการ

จากการสำรวจผู้ประกอบการของไทยพบว่า ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาผู้ประกอบการทุกรายได้รับการสั่งซื้อจากลูกค้าในตลาดหลักทั้ง 3 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร ลดลงกว่าเดิมและมีแนวโน้มที่จะลดลงอีก ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาค่าเงินบาทที่แข็งค่าทำให้ต้องปรับราคาสินค้าสูงขึ้นเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ ในขณะที่ตลาดมีคู่แข่งที่เสนอขายสินค้าราคาต่ำกว่า เช่น เวียดนามและจีน ทำให้ผู้ส่งออกของไทยต้องสูญเสียตลาดบางส่วนไป โดยส่วนของตลาดที่ไทยยังคงรักษาไว้ได้เพราะลูกค้าพอใจในคุณภาพของสินค้าที่ดี มีความประณีตสวยงามและมีดีไซน์ที่แตกต่างเสนอแก่ลูกค้า นอกจากนี้ยังเป็นเพราะผู้ประกอบการของไทยมีความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดีกว่าในเรื่องการปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้าและการผลิตสินค้าที่เน้นปริมาณ(Mass Product) ในขณะที่เวียดนามจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตผู้ประกอบการพบว่า ผู้ประกอบการทุกรายได้รับการสั่งซื้อจากลูกค้าในตลาดหลักทั้ง 3 ประเทศเพิ่มขึ้นตลอด 2 ปีที่ผ่านมาและยังคงมีแนวโน้มที่ดี โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้ลูกค้ามีความต้องการมากขึ้นคือ ราคาสินค้าที่ต่ำกว่าคู่แข่ง จากการสังเกตราคาผู้ส่งออกเวียดนาม 50 รายเสนอขายในงาน Hochiminh International Furniture & Handicrafts 2007 พบว่าต่ำกว่าสินค้าของไทยมากทั้งนี้เพราะเวียดนามสามารถผลิตได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าและไม่มีปัญหาค่าเงิน แต่ภาพรวมของสินค้าที่ได้จากการสังเกตส่วนใหญ่ยังต่อยกว่าสินค้าของไทยในด้านความประณีตสวยงาม โดยหากวิเคราะห์ปัจจัยด้านความต้องการสินค้าของไทยและเวียดนามจากข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิที่รวบรวมได้ จำแนกในตลาดส่งออกหลัก 3 ตลาด พบว่าอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยมีความได้เปรียบเสียเปรียบเวียดนาม ดังนี้

ตลาดสหรัฐอเมริกา

เฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยในตลาดสหรัฐ ฯ มีความได้เปรียบเวียดนามในส่วนในตลาด Mass product ซึ่งอาตย์งานฝีมือน้อย เพราะผู้ประกอบการไทยสามารถผลิตสนองความต้องการได้ดีกว่าเวียดนามเนื่องจากการใช้เครื่องจักรในการผลิตมากกว่าแรงงานคน ซึ่งต่างจากเวียดนามที่ยังใช้แรงงานคนมากกว่าเพราะค่าแรงยังต่ำและแรงงานฝีมือยังหาได้ง่าย สำหรับในตลาดระดับกลางและระดับบน สินค้าของไทยมีความได้เปรียบในด้านของคุณภาพ ความประณีตสวยงามที่เป็นที่ยอมรับมากกว่า แต่เสียเปรียบในด้านราคา

ตลาดญี่ปุ่น

ผู้ส่งออกไทยยังมีความได้เปรียบกว่าเวียดนามในส่วนของเฟอร์นิเจอร์ไม้จริงที่ผลิตด้วยไม้ยางพารา เนื่องจากลูกค้ามีความเชื่อถือฝีมือการผลิต และมีความมั่นใจในคุณภาพของสินค้าซึ่งยังคงมีภาพลักษณ์ที่ดีกว่า เวียดนาม ตลอดจนมีความสัมพันธ์ที่ทำธุรกิจกันมาเป็นเวลานาน ดังนั้นแม้ราคาสินค้าของไทยจะสูงกว่าเวียดนามอยู่บ้างแต่ไทยก็ยังคงรักษาตลาดบางส่วนไว้ได้ สำหรับเฟอร์นิเจอร์ไม้ทดแทนนั้นไม่มีผู้ผลิตเพื่อส่งออกที่เป็นบริษัทของชาวเวียดนามเลย มีแต่ผู้ผลิตต่างชาติที่ย้ายฐานการผลิตมาที่เวียดนามซึ่งมีความสามารถในการผลิตเฟอร์นิเจอร์แบบเพาะโครงซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดญี่ปุ่นเช่นเดียวกับผู้ผลิตไทย แต่ไทยยังคงได้เปรียบในด้านวัตถุดิบที่ไม่ต้องนำเข้าราคาจึงต่ำกว่า อย่างไรก็ตามบริษัทต่างชาติในเวียดนามมีความได้เปรียบในด้านเครื่องจักรซึ่งมีความสำคัญมากในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ทดแทน เพราะสามารถนำเข้าเครื่องจักรได้ในราคาต่ำกว่าไทย จึงมีโอกาสในการใช้เครื่องจักรที่ทันสมัยได้มากกว่า นอกจากนี้ยังมีความได้เปรียบผู้ผลิตไทยเพราะมีลูกค้าเดิมที่ติดต่อกันมานานเป็นฐานการส่งออกที่ค่อนข้างแน่นอน

ตลาดสหราชอาณาจักร

สำหรับเฟอร์นิเจอร์ไม้จริง สินค้าที่เป็นที่ต้องการของตลาดสหราชอาณาจักรและผู้ประกอบการไทย มีการส่งออกไปจำหน่าย ส่วนใหญ่เป็นเฟอร์นิเจอร์ที่ใช้วัตถุดิบที่ไทยต้องนำเข้าจากต่างประเทศเช่นเดียวกับเวียดนาม แต่ไทยมีการเก็บเสียภาษีนำเข้าในขณะที่เวียดนามภาษีนำเข้าวัตถุดิบเป็นศูนย์ ทำให้ราคาวัตถุดิบของไทยสูงกว่าเวียดนาม ยกเว้นแต่ไม้สักที่ไทยอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบมากกว่าต้นทุนขนส่งจึงต่ำกว่า ในด้านคุณภาพสินค้าของไทยแม้จะได้รับการยอมรับมากกว่าเวียดนาม แต่เนื่องจากราคาสินค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้จริงที่ผลิตด้วยไม้นำเข้าของเวียดนามต่ำกว่าของไทยมากทำให้สินค้าของไทยแข่งขันได้ยาก อีกทั้งคุณภาพสินค้าของเวียดนามก็แตกต่างจากของไทยไม่มากเมื่อเทียบกับราคาที่ต่างกัน ไทยจึงเสียเปรียบในการแข่งขันกับเวียดนาม อย่างไรก็ตามในส่วนของเฟอร์นิเจอร์ไม้ทดแทนนั้นเปรียบเทียบกันในด้านอุปสงค์แล้ว ไทยยังมีความได้เปรียบกว่าเวียดนาม เนื่องจากความพร้อมของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ทดแทนของไทยที่เหนือกว่าเวียดนามทำให้สามารถผลิตสินค้าสนองต่อความต้องการของตลาดได้ดีกว่าทั้งในด้านของปริมาณและคุณภาพ แต่สินค้าประเภทเฟอร์นิเจอร์ไม้ทดแทนที่ไทยและเวียดนามส่งออกไปสหราชอาณาจักรยังมีมูลค่าไม่มากนัก

ด้านโครงสร้าง และกลยุทธ์ของธุรกิจ

จากข้อมูลทุติยภูมิและการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ของไทยและเวียดนาม พบว่า อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของไทยส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิตขนาดกลางและขนาดใหญ่ดำเนินธุรกิจในรูปแบบบริษัทโดยมีคนไทยเป็นเจ้าของ ซึ่งผู้บริหารงานคือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่เป็นเจ้าของธุรกิจโดยแท้จริงและมีอำนาจในการบริหารงานโดยเด็ดขาด ไม่แตกต่างกับบริษัทเฟอร์นิเจอร์ไม้ท้องถิ่นที่ชาวเวียดนามเป็นเจ้าของ ทำให้การบริหารงานไม่เป็นสากลมากนัก แต่เวียดนามมีความได้เปรียบที่มีบริษัทต่างชาติเป็นบริษัทผู้ผลิตเพื่อส่งออกชั้นนำหลายราย ซึ่งมีประสบการณ์สูงมีความสามารถทั้งด้านการผลิต และการตลาด มีการบริหารงานแบบสากล ตลอดจนมีความสามารถในการระดมทุนสูง โดยการดำเนินกลยุทธ์ของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ของไทยมีความได้เปรียบในด้านการผลิตที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดีกว่า นอกจากการรับจ้างผลิตแล้วยังใช้กลยุทธ์สร้างความแตกต่างโดยการนำออกแบบสินค้าใหม่ๆ ให้ลูกค้าเลือก และมีการสร้างความมั่นคงทางการตลาดโดยการสร้าง แปรนดิสสินค้าของตัวเองในตลาดต่างประเทศ แต่ก็มีผลเสียเปรียบเวียดนามในด้านกลยุทธ์การเป็นผู้นำด้านราคา (Price leadership) คือการตั้งราคาสินค้าต่ำกว่าคุณภาพเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งจึงมีส่วนต่างระหว่างราคากับต้นทุน(margin) น้อย ซึ่งหากมีปัญหาต้นทุนที่สูงขึ้นแม้จะไม่มากนักก็อาจทำให้อยู่ไม่ได้ในธุรกิจ และการที่ margin น้อยหากมีปัจจัยภายนอกกระทบ เช่น การแข็งค่าของเงินบาท ก็จะทำให้ margin หดหายไปได้ง่าย ทำให้อยู่ไม่ได้ในธุรกิจเช่นกัน ในขณะที่เวียดนามใช้กลยุทธ์การเป็นผู้นำด้านต้นทุน(Cost leadership) ทำให้มีความสามารถแข่งขันด้านราคาโดยได้รับกำไรสูงกว่า

และธุรกิจก็สามารถเติบโตได้ แต่ในระยะยาวโอกาสที่จะรักษาระดับต้นทุนต่ำก็นั้นเป็นไปได้ยาก ซึ่งเมื่อถึงตอนนั้นธุรกิจน่าจะมีความเข้มแข็งพอที่จะปรับกลยุทธ์อื่นมาใช้ได้

ดำเนินนโยบายของรัฐกับอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้

ในดำเนินนโยบายของรัฐ จากการสำรวจผู้ประกอบการไทย การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการไทยและเวียดนาม ตลอดจนการประชุมระดมความคิดเห็นตัวแทนที่เป็นผู้ประกอบการและตัวแทนของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม และกรมป่าไม้ พบว่า นโยบายด้านต่าง ๆ ของเวียดนามส่วนใหญ่สร้างความได้เปรียบให้แก่อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้เหนือกว่า ได้แก่

- **นโยบายด้านวัตถุดิบ** เวียดนามที่มีความชัดเจน และมีส่วนในการสนับสนุนการเติบโตของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้มากกว่าของไทย ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุดิบภายในประเทศที่มีนโยบายปลูกป่าที่มีการวางแผนด้านปริมาณไม้ที่จะป้อนให้อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์อย่างชัดเจน หรือด้านวัตถุดิบนำเข้าที่ลดต้นทุนให้อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์โดยการไม่เก็บภาษีนำเข้าวัตถุดิบแต่อย่างใด ตลอดจนอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้มีการนำเข้าไม้จากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว เขมรและสหภาพพม่า ทำให้ผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม่มีปัญหาเรื่องวัตถุดิบ ในทางตรงกันข้าม พบ.ป่าไม้และป่าปลูกของไทยมุ่งปราบปราม ควบคุมการทำให้และอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ต่าง ๆ ทำให้อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์จากไม้ยางพารา และป่าปลูกอื่นๆประสบปัญหาอุปสรรคอย่างมาก นอกจากนี้ภาษีวัตถุดิบต้นน้ำของไทยหลายชนิดยังมีอัตราสูงกว่าเวียดนาม

- **นโยบายด้านภาษี** โดยเปรียบเทียบกันแล้วนโยบายด้านภาษีของเวียดนาม ช่วยสร้างความได้เปรียบให้กับอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้เหนือกว่าไทย นอกจากภาษีนำเข้าวัตถุดิบที่เป็นศูนย์ที่กล่าวในข้างต้นแล้ว ภาษีนิตินบุคคลของเวียดนามยังต่ำกว่าไทย กล่าวคือ อัตราภาษีนิตินบุคคลของไทยเท่ากับร้อยละ 30 ในขณะที่อัตราภาษีนิตินบุคคลของเวียดนามอยู่ระหว่างร้อยละ 25 – 28 เท่านั้น(อัตราภาษีนิตินบุคคลของเวียดนามแตกต่างกันตามประเภทและอายุของธุรกิจ

- **นโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ** เวียดนามมีนโยบายที่จูงใจนักลงทุนต่างชาติ โดยการแก้ไขกฎหมายการลงทุนในปี 2543 ที่อนุญาตให้ต่างชาติลงทุนได้ 100% และสามารถเข้าควบคุมหรือซื้อบริษัทท้องถิ่นได้โดยง่าย การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระบบภาษีเงินได้นิตินบุคคลฉบับ ในปี 2547 กำหนดให้บริษัทต่างชาติและบริษัทเวียดนามเสียภาษีในอัตราเดียวกัน คือ 28% ของกำไร และแก้ไขให้ผู้ประกอบการต่างชาติสามารถโอนกำไรกลับประเทศโดยไม่ต้องเสียภาษีการโอน นโยบายที่อำนวยความสะดวกในการลงทุน ทำให้มีการลงทุนจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้เพื่อส่งออกอย่างมากสร้างความเข้มแข็งให้อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามเองตามมาจนมีความได้เปรียบเหนือไทย เนื่องจากบริษัทต่างชาติมีส่วนดึงดูดลูกค้าในตลาดต่างประเทศของไทยเข้าไปในเวียดนาม

สำหรับนโยบายอื่น ๆ อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ นโยบายด้านการลงทุน การค้าและการตลาด เปรียบเทียบระหว่างไทยกับเวียดนามแล้วสามารถสร้างศักยภาพให้อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไม่แตกต่างกันกล่าวคือ แม้ว่านโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ของไทยมีความชัดเจนและมีนโยบายเพื่อการนี้เป็นการเฉพาะ ซึ่งจะช่วยในพัฒนาการและการเติบโตของผู้ประกอบการท้องถิ่น แต่ก็มีอุปสรรคเนื่องจากการเติบโตของอุตสาหกรรมไม้และอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ของไทยขาดการเชื่อมโยงเป็นคลัสเตอร์ นับจากอุตสาหกรรมต้นน้ำจนถึงกลางน้ำและปลาย เมื่อเปรียบเทียบกับเวียดนามที่ไม่มีนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์อย่างชัดเจน แต่มีนโยบายด้านอื่นๆ เช่น นโยบายเปิดกว้างด้านการลงทุน ก็มีมีส่วนช่วยให้อุตสาหกรรมนี้เติบโตและมีระดับการพัฒนาที่สูงขึ้นได้อย่างรวดเร็ว โดยอาศัยเงินทุน เทคโนโลยีและความชำนาญด้านการตลาดของบรรษัทข้ามชาติ ส่วนนโยบายด้านการลงทุน การค้าและการตลาดของไทยและเวียดนามนั้น เนื่องจากทั้งสองประเทศให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีที่คล้ายคลึงกัน อีกทั้งภาครัฐก็ให้การสนับสนุนภาคเอกชนในการแสวงหาตลาดส่งออกรวมทั้งเปิดตลาดส่งออกในรอบพหุภาคีและกรอบภูมิภาคเช่นเดียวกัน แต่ด้วยเงื่อนไขอื่น ๆ เช่น ต้นทุน

ค่าจ้างแรงงาน อุปทานแรงงาน เสถียรภาพทางการเมือง นโยบายส่งเสริมการลงทุน และอื่นๆ ทำให้ในภาพรวมเวียดนามมีความได้เปรียบไทยด้านต้นทุนการผลิตที่ต่ำ และสามารถดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม่ได้มากกว่าไทย

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ปัจจัยแต่ละด้านตามแบบจำลองไดมอนต์ จะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไทยไม่ส่งออกของไทยมีความเสียเปรียบเวียดนามในหลายๆ ด้าน แต่ก็ยังมีความได้เปรียบอยู่บ้างดังสรุปไว้ในตารางที่ 1 ซึ่งผู้ประกอบการควรใช้ความได้เปรียบต่าง ๆ ในการปรับตัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับเวียดนาม โดยมีภาครัฐให้การสนับสนุนช่วยเหลือ

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความได้เปรียบเสียเปรียบของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไทยส่งออกของไทยและเวียดนาม

ปัจจัยแต่ละด้าน	ไทยได้เปรียบ	เวียดนามได้เปรียบ	ไม่ต่างกัน
1. ด้านปัจจัยการผลิต			
โครงสร้างพื้นฐาน			
- ประสิทธิภาพและความพอเพียง	√		
- ต้นทุนค่าใช้จ่าย	√		
วัตถุดิบ			
- ปริมาณและคุณภาพไม้ยางพาราแปรรูป	√		
- ปริมาณและคุณภาพไม้นำเข้าจากต่างประเทศ			√
- ราคาไม้ยางพาราแปรรูปและไม้นำเข้าจากต่างประเทศ		√	
- ปริมาณและคุณภาพไม้ทดแทน	√		
- ราคาไม้ทดแทน	√		
- ปริมาณและคุณภาพอุปกรณ์ประกอบเฟอร์นิเจอร์			√
- ราคาอุปกรณ์ประกอบเฟอร์นิเจอร์		√	
ที่ดิน			
- ทำเลที่ตั้งโรงงาน			√
- ค่าใช้จ่ายสำหรับที่ดินที่ตั้งโรงงาน		√	
แรงงาน			
- ปริมาณแรงงานฝีมือ ช่างไม้และแรงงานทั่วไป			
- ประสิทธิภาพของแรงงาน		√	
- ต้นทุนค่าจ้างแรงงาน		√	
เงินทุน			
- ความเพียงพอของแหล่งเงินทุน		√	
- เงื่อนไขการกู้ยืมเงินทุนและอัตราดอกเบี้ย		√	
- ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน		√	
เทคโนโลยีการผลิต			
- การใช้เครื่องจักรที่ทันสมัยในการผลิต			√
- ต้นทุนของเครื่องจักรที่นำเข้าจากต่างประเทศ		√	

ปัจจัยแต่ละด้าน	ไทยได้เปรียบ	เวียดนามได้เปรียบ	ไม่ต่างกัน
2. อุตสาหกรรมเชื่อมโยงและสนับสนุน			
- ความพร้อมของอุตสาหกรรมไม้ที่ใช้เป็นวัตถุดิบ	√		
- ความพร้อมของอุตสาหกรรมเชื่อมโยงฯ อื่นๆ			√
- ความร่วมมือกับอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์			√
3. ด้านอุปสงค์หรือความต้องการ			
- แนวโน้มความต้องการสินค้าเฟอร์นิเจอร์ของตลาดส่งออกสำคัญ		√	
ตลาดสหรัฐฯ			
- สินค้าเป็นที่ต้องการในตลาด Mass product	√		
- ตลาดระดับกลางและระดับบนยอมรับในคุณภาพสินค้า	√		
- การเสนอขายสินค้าในราคาต่ำกว่า		√	
ตลาดญี่ปุ่น			
- คุณภาพและภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าในสายตาของผู้ซื้อ	√		
- ความต้องการเฟอร์นิเจอร์ไม้ทดแทน	√		
- การเสนอขายสินค้าราคาต่ำกว่า		√	
ตลาดสหราชอาณาจักร			
- คุณภาพและภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าในสายตาของผู้ซื้อ	√		
- ความต้องการเฟอร์นิเจอร์ไม้ทดแทน	√		
- การเสนอขายสินค้าราคาต่ำกว่า		√	
4. ด้านโครงสร้าง และกลยุทธ์ของอุตสาหกรรม			
- โครงสร้างด้านขนาดของผู้ผลิตในอุตสาหกรรม			√
- โครงสร้างการบริหารงานแบบสากล			√
- กลยุทธ์ด้านการผลิตที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า	√		
- ด้านกลยุทธ์การเป็นผู้นำด้านราคา		√	
5. ด้านนโยบายของรัฐกับอุตสาหกรรม			
- นโยบายด้านวัตถุดิบ		√	
- นโยบายด้านภาษี		√	
- นโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ		√	
- นโยบายอื่น ๆ อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ นโยบายด้านการลงทุน การค้าและการตลาด			√

ข้อเสนอแนะต่อผู้ประกอบการ

เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันผู้ประกอบการควรปรับตัวโดยดึงความได้เปรียบมาใช้ประโยชน์ และหาทางปรับตัวที่จะลดความเสียหายเปรียบลง ซึ่งจากผลการศึกษาข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากความได้เปรียบในด้านโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ สิ่ง que ผู้ประกอบการน่าจะนำมาเป็นประโยชน์ได้นอกเหนือจากการได้ประโยชน์ในเรื่องของค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าแล้ว คือ การใช้การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตในการติดต่อทางธุรกิจให้มากขึ้น ซึ่งหากเทียบกับเวียดนามแล้วผู้ประกอบการของไทยยังใช้อินเทอร์เน็ตในการทำธุรกิจแพร่หลายน้อยกว่าผู้ประกอบการเวียดนามทั้ง ๆ ที่ต้นทุนค่าใช้จ่ายต่ำกว่าและระบบการสื่อสารมีประสิทธิภาพมากกว่า

2. จากความได้เปรียบในด้านปริมาณซัพพลายและคุณภาพของไม้ยางพารา ผู้ประกอบการของไทยจึงต้องหาทางพัฒนาสินค้าที่ผลิตด้วยไม้ยางพาราให้มีความโดดเด่นแตกต่างจากคู่แข่งมากขึ้น อาจโดยการออกแบบให้สินค้าสามารถดัดแปลงใช้ได้อเนกประสงค์ และมีรูปแบบสวยงาม ทั้งนี้ต้องควบคู่ไปกับการพัฒนาการผลิตให้มีการสูญเสียไม้ซึ่งเป็นปัจจัยหลักน้อยที่สุดเพื่อลดต้นทุนไม่ให้ความแตกต่างจากคู่แข่งมากนัก

3. เนื่องจากไม้ยางพาราเป็นไม้ที่เป็นผลพลอยได้จากการทำสวนยาง การผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราจึงไม่เป็นการทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ อันเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งกลุ่มลูกค้าในตลาดหลักของเฟอร์นิเจอร์ทั้ง 3 ตลาดกำลังให้ความสำคัญ ผู้ประกอบการจึงควรเน้นจุดขายในด้านนี้ให้มากขึ้น

4. จากภาพลักษณ์ด้านคุณภาพสินค้าที่ได้เปรียบคู่แข่ง ผู้ประกอบการจะต้องพยายามรักษามาตรฐานการผลิตและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งหาทางให้ได้การรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่เป็นที่ยอมรับระดับสากล ทำให้มีภาพลักษณ์ที่ดีด้านคุณภาพสินค้าทั้งห่างคู่แข่งมากขึ้น หลีกเลี่ยงการแข่งขันด้านสินค้านำเข้าจากไทยมีแต่จะเสียหายเปรียบ

5. เนื่องจากความเสียหายเปรียบของผู้ประกอบการไทยส่วนใหญ่ ได้แก่ เรื่องของต้นทุนวัตถุดิบทำให้ไม่สามารถแข่งขันด้านราคาได้ และนโยบายของรัฐบาลที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจของภาคเอกชนเท่าที่ควร ดังนั้นการจะลดความเสียหายเปรียบลงได้ เช่น การลดภาษีวัตถุดิบนำเข้า จะได้มีน้ำหนักมากขึ้น ตลอดจนการหาแนวทางร่วมกันกับภาครัฐในการแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์

6. เนื่องจากแนวโน้มการนำเข้าในตลาดหลักเดิมมีทิศทางที่ลดลง ผู้ประกอบการจึงควรเร่งหาตลาดใหม่ ๆ ให้มากขึ้น เช่น ตลาดในภูมิภาคเอเชีย และตะวันออกกลาง เป็นต้น เพื่อลดความเสี่ยงในการสูญเสียตลาดการค้าไป และควรวางแผนการขายที่สร้างความยั่งยืนด้านตลาดสินค้าในระยะยาวโดยการสร้างตราสินค้าเป็นของตนเอง

ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ

แบ่งตามวัตถุประสงค์ในการปรับตัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของไทยเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. เพื่อการปรับตัวด้านการผลิตของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์

1.1 ดำเนินการก่อตั้ง สถาบันเฟอร์นิเจอร์ เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานนโยบายระหว่างรัฐ และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ เป็นที่รวมของการศึกษาค้นคว้าวิจัย พัฒนานวัตกรรมการผลิต การออกแบบและการทดสอบมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ เพื่อเป็นแหล่งความรู้ให้ผู้ประกอบการสามารถพัฒนาสินค้าให้มีความแตกต่างจากคู่แข่งและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ

1.2 กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดการรวมตัวและเชื่อมโยงของอุตสาหกรรมเป็นคลัสเตอร์ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงปลายน้ำ รวมทั้งหาแนวทางลดภาษีนำเข้าวัตถุดิบ โดยเฉพาะไม้แปรรูป เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้

1.3 ทบทวนพรบ.ป่าไม้ ปี 2484 และ พรบ.เลื่อยโซ่ยนต์ เพราะมีผลต่อต้นทุนวัตถุดิบไม้ของไทย ลดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมลง โดยยังคงคำนึงถึงการอนุรักษ์ป่าไม้และไม่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจจากจนเกินไป และการตัดไม้ยางพาราที่ไม่ได้เป็นการทำลายป่าจึงควรพิจารณาการออกกฎหมายไม่ให้กระทบต่ออุตสาหกรรมไม้ยางพาราในทางลบ

1.4 พัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาด้านช่างไม้ที่ตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรมฯ และส่งเสริมให้ผู้สำเร็จการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน ในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์อย่างเพียงพอ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือของอุตสาหกรรมนี้

1.5. การสนับสนุนงานวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงพันธุ์ของยางพารา ควรให้ความสำคัญทั้งเพื่อเพิ่มปริมาณของน้ำยางและคุณภาพของเนื้อไม้ เพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุดทั้งนี้เนื่องจากวัตถุดิบไม้ยางพารา มีความสำคัญต่อการผลิตเฟอร์นิเจอร์เพื่อการส่งออกเป็นอย่างมาก

2. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านตลาดส่งออกของผู้ประกอบการไทย

2.1 ช่วยประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์เฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย โดยเน้นจุดขายที่สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นจุดหนึ่งที่สามารถสร้างความแตกต่างให้กับสินค้าของไทย เช่น จุดขายที่ไม้ยางพาราของไทย ไม่ใช่ไม้ที่ได้จากการทำลายสภาพแวดล้อม เป็นต้น

2.2 ภาครัฐโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประสานกับประเทศผู้ส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้อื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน เพื่อสร้างมาตรฐานสินค้าให้เป็นที่ยอมรับร่วมกันในระดับภูมิภาค ซึ่งอาจทำให้ประเทศคู่ค้าในภูมิภาคอื่นยอมรับได้ในระดับหนึ่ง พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีสถาบันทดสอบและออกไปรับรองมาตรฐานดังกล่าว ให้แก่สินค้าของผู้ประกอบการภายในประเทศ

2.3 สนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีโอกาสจับคู่ทางธุรกิจกับประเทศในกลุ่มตลาดใหม่ และประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง เพื่อการขยายตลาดส่งออกให้มากขึ้น

บรรณานุกรม

บริษัท ซัคเซส อินฟอร์เมชั่น ซิสเต็มส์ จำกัด โดยความร่วมมือจากสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อพัฒนา.

โครงการศึกษาการพัฒนาการส่งออกสินค้าประเภทอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านที่ผลิตจากไม้ยางพาราไปยังประเทศอินเดีย. กรุงเทพมหานคร,2545.

พงศ์ศักดิ์ พิริยะสงวนพงศ์. การวิเคราะห์ความสามารถในการผลิตและส่งออกของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของประเทศไทย.กรุงเทพมหานคร, 2545

ทวีศักดิ์ ประไพศาล. การศึกษาความเป็นไปได้ของการลงทุนผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราเพื่อการส่งออก.กรุงเทพมหานคร ,2544

วิทยา ศุภธนากุลและคณะ. เจาะตลาดเวียดนามผ่านกูรู. สำนักพิมพ์เนชั่นบุคส์. บริษัท เกียวโต เนชั่น พรินติ้ง เซอร์วิส จำกัด : กรุงเทพ, 2551

วิจิตรา ล.เฉลิมชัยชนะ และคณะ. ศักยภาพอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ของเวียดนาม และการปรับตัวเพื่อการแข่งขันของไทย สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 2551.

สำนักงานส่งเสริมการค้า ฅ กรุงโตเกียว.รายงานตลาดสินค้าเฟอร์นิเจอร์ในประเทศญี่ปุ่น.(16 กุมภาพันธ์ 2550)

สำนักงานส่งเสริมการค้า ฅ กรุงลอนดอน.ตลาดสินค้าเฟอร์นิเจอร์ในสหราชอาณาจักร,2550.

- สำนักงานส่งเสริมการค้า ฒ นครชิคาโก.สถานการณ์ภาวะตลาดเฟอร์นิเจอร์ใน
สหรัฐอเมริกาในอีก 5 ปีข้างหน้า(2007-2011).(11มกราคม 2550)
- ศูนย์ประสานการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรม.อุตสาหกรรมไม้และเครื่องเรือน
,2542
- อัจฉรา จันทร์ฉายและคณะ ฝ่ายวิจัย คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.การจัดทำข้อมูลอุตสาหกรรมเชิงเปรียบเทียบเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
สาขาไม้และเครื่องเรือน . กรุงเทพมหานคร, 2544..
- Csil Milano.**The Furniture Industry In Thailand.** Italy ,July 2006.
- Csil Milano.**The Furniture Industry In Vietnam.** Italy,July 2006..
- Michael,Porter E. . **Michael E. Porter on Competition** : McGraw-Hill,1997.
- Quang, Maly. **Vietnam from past to future:**The Gioi Publisher. Hanoi, 2007.
- Ministry of Agriculture and Rural Development.**Vietnam Forestry Development**
Strategy 2006-2020 : Agriculture Publisher.Hanoi, 2007.
- Foreign Investment Agency. **Vietnam-Emerging Land for Business and**
Investment. Hanoi, July 2007.
- www.asiafurnitek.com/country/vietnam/wooden_furniture.html
- www.boi.go.th
- www.depthai.go.th
- www.dip.go.th
- www.moc.go.th
- www.mof.gov.vn